

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 7 września 2023 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych – Rozporządzenie (UE) 1215/2012 – Jurysdykcja i uznawanie orzeczeń sądowych oraz ich wykonywanie w sprawach cywilnych i handlowych – Jurysdykcja szczególna – Artykuł 8 pkt 1 – Wielość pozwanych – Sprawy, między którymi istnieje tak ścisła więź, że požądane jest ich łączne rozpoznanie i rozstrzygnięcie – Pozwany zakotwiczący jurysdykcję – Znak towarowy Unii Europejskiej – Rozporządzenie (UE) 2017/1001 – Artykuły 122 i 125 – Powództwo o stwierdzenie naruszenia prawa do unijnego znaku towarowego przeciwko kilku pozwany mającym, każdy z nich, miejsce zamieszkania lub siedzibę w różnych państwach członkowskich – Jurysdykcja sądu miejsca zamieszkania członka zarządu pozwanej spółki – Jurysdykcja sądu, przed który wytoczono powództwo, w stosunku do współpозwanych mających miejsca zamieszkania lub siedzibę poza państwem członkowskim siedziby sądu – Pojęcie „tak ścisłej więzi” – Umowa dystrybucji wyłącznej między dostawcą a jego klientem

W sprawie C-832/21

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Oberlandesgericht Düsseldorf (wyższy sąd krajowy w Düsseldorfie, Niemcy) postanowieniem z dnia 16 grudnia 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 27 grudnia 2021 r., w postępowaniu:

Beverage City & Lifestyle GmbH,

MJ,

Beverage City Polska sp. z o.o.,

FE

przeciwko

Advance Magazine Publishers Inc.,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: E. Regan, prezes izby, D. Gratsias, M. Ilešič (sprawozdawca), I. Jarukaitis i Z. Csehi, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Richard de la Tour,

* Język postępowania: niemiecki.

sekretarz: M. Krausenböck, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 12 stycznia 2023 r.,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Beverage City & Lifestyle GmbH i MJ – M.C. Greisner, Rechtsanwalt,
- w imieniu Beverage City Polska sp. z o.o. i FE – M. Gil i M. Irmiński, adwokaci, oraz M. Oleksyn, radca prawny,
- w imieniu Advance Magazine Publishers Inc. – V. Ahmann, T. Raab i C. Tenkhoff, Rechtsanwälte,
- w imieniu rządu polskiego – B. Majczyzna i S. Żyrek, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu portugalskiego – P. Barros da Costa i S. Duarte Afonso, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – P. Němečková, S. Noë, i C. Vollrath, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 23 marca 2023 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 8 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Beverage City & Lifestyle GmbH, MJ, Beverage City Polska sp. z o.o. oraz FE a Advance Magazine Publishers Inc. w przedmiocie powództwa o stwierdzenie naruszenia prawa do unijnego znaku towarowego, wniesionego przez tę ostatnią spółkę.

Ramy prawne

Prawo Unii

Rozporządzenie nr 1215/2012

3 Motywy 15, 16 i 21 rozporządzenia nr 1215/2012 stanowią:

„(15) Przepisy o jurysdykcji powinny być w wysokim stopniu przewidywalne i opierać się na zasadzie, że jurysdykcję w ogólności mają sądy miejsca zamieszkania pozwanego. Tak ustalona jurysdykcja powinna mieć miejsce zawsze, z wyjątkiem kilku dokładnie określonych przypadków, w których ze względu na przedmiot sporu lub autonomię stron uzasadnione jest inne kryterium powiązania. Siedziba osób prawnych musi być zdefiniowana wprost w rozporządzeniu celem wzmocnienia przejrzystości wspólnych przepisów i uniknięcia konfliktów kompetencyjnych.

(16) Jurysdykcja oparta na łączniku miejsca zamieszkania powinna zostać uzupełniona jurysdykcją opartą na innych łącznikach, które powinny zostać dopuszczone ze względu na ścisły związek pomiędzy sądem a sporem prawnym lub w interesie prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Istnienie ścisłego związku powinno zagwarantować pewność prawną oraz uniknięcie możliwości pozywania pozwanego przed sąd państwa członkowskiego, którego pozwany nie mógł rozsądnie przewidzieć. Ma to istotne znaczenie zwłaszcza w przypadku sporów dotyczących zobowiązań pozaumownych wynikających z naruszenia prywatności i innych dóbr osobistych, w tym zniesławienia.

[...]

(21) W interesie zgodnego sprawowania wymiaru sprawiedliwości należy unikać tak dalece, jak jest to tylko możliwe, równoległych postępowań i zapewnić, aby w różnych państwach członkowskich nie zapadały niezgodne ze sobą orzeczenia. Należy przewidzieć jasną i skuteczną regulację w celu wyjaśnienia kwestii zawisłości sprawy i postępowań pozostających w związku, jak również w celu zapobiegania problemom wynikającym z różnego określenia w poszczególnych państwach momentu, od którego postępowanie uważa się za zawisłe. Do celów niniejszego rozporządzenia moment ten powinien zostać określony autonomicznie”.

4 Zgodnie z art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia:

„Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego”.

5 Artykuł 8 rzeczonego rozporządzenia stanowi:

„Osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może zostać pozwana również:

- 1) jeżeli pozywa się łącznie kilka osób – przed sąd miejsca, w którym ma miejsce zamieszkania jeden z pozwanych, o ile między sprawami istnieje tak ścisła więź, że požądane jest ich łączne rozpoznanie i rozstrzygnięcie w celu uniknięcia wydania w oddzielnych postępowaniach sprzecznych ze sobą orzeczeń.

[...]”.

Rozporządzenie (UE) 2017/1001

6 Artykuł 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1001 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej (Dz.U. 2017, L 154, s. 1), zatytułowany „Unijny znak towarowy”, stanowi w ust. 2:

„Unijny znak towarowy ma charakter jednolity. Wywołuje on ten sam skutek w całej Unii [Europejskiej]: może on być zarejestrowany, zbyty, być przedmiotem zrzeczenia się lub decyzji w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia praw właściciela znaku lub unieważnienia znaku, a jego używanie może być zakazane jedynie w odniesieniu do całej Unii. Zasadę tę stosuje się, jeżeli niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej”.

7 Artykuł 9 tego rozporządzenia, zatytułowany „Prawa wynikające z unijnego znaku towarowego”, stanowi:

„1. Rejestracja unijnego znaku towarowego skutkuje przyznaniem właścicielowi praw wyłącznych do tego znaku.

2. Bez uszczerbku dla praw właściciela nabytych przed datą zgłoszenia lub datą pierwszeństwa unijnego znaku towarowego właściciel tego unijnego znaku towarowego jest uprawniony do uniemożliwienia wszelkim osobom trzecim, które nie posiadają jego zgody, używania w obrocie handlowym, w odniesieniu do towarów lub usług, oznaczenia, w przypadku gdy:

- a) oznaczenie jest identyczne z unijnym znakiem towarowym i jest używane w odniesieniu do towarów lub usług, które są identyczne z tymi, dla których unijny znak towarowy został zarejestrowany;
- b) oznaczenie jest identyczne z unijnym znakiem towarowym lub do niego podobne oraz jest używane w odniesieniu do towarów lub usług, które są identyczne z towarami lub usługami, dla których unijny znak towarowy został zarejestrowany, lub do nich podobne, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo wprowadzenia odbiorców w błąd; prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd obejmuje prawdopodobieństwo skojarzenia oznaczenia ze znakiem towarowym;

c) oznaczenie jest identyczne z unijnym znakiem towarowym lub do niego podobne, niezależnie od tego, czy jest ono używane w odniesieniu do towarów lub usług, które są identyczne z tymi, podobne lub niepodobne do tych, dla których unijny znak towarowy został zarejestrowany, w przypadku gdy cieszy się on renomą w Unii i używanie tego oznaczenia bez uzasadnionej przyczyny przynosi nienależną korzyść z racji odróżniającego charakteru lub renomy unijnego znaku towarowego lub jest szkodliwe dla tego charakteru lub renomy.

[...]

4. Bez uszczerbku dla praw właścicieli nabytych przed datą zgłoszenia lub datą pierwszeństwa unijnego znaku towarowego właścicielowi tego unijnego znaku towarowego przysługuje również prawo uniemożliwienia wszystkim osobom trzecim wprowadzania towarów – w ramach obrotu handlowego – na terytorium Unii, bez dopuszczania ich tam do swobodnego obrotu, w przypadku gdy towary te, w tym opakowania, pochodzą z państw trzecich i opatrzone są – bez zezwolenia – znakiem towarowym, który jest identyczny z unijnym znakiem towarowym zarejestrowanym w odniesieniu do takich towarów lub którego nie można odróżnić – pod względem jego istotnych cech – od tego znaku towarowego.

Uprawnienie właściciela unijnego znaku towarowego przyznane na mocy akapitu pierwszego wygasa, w przypadku gdy zgłaszający lub posiadacz towarów, w toku postępowania służącego ustaleniu, czy prawo do unijnego znaku towarowego zostało naruszone, wszczętego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 608/2013 [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej przez organy celne oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1383/2003 (Dz.U. 2013, L 181, s. 15)], udowodnią, że właścicielowi unijnego znaku towarowego nie przysługuje prawo zakazania wprowadzania towarów do obrotu w państwie końcowego przeznaczenia”.

- 8 Rozdział X rozporządzenia 2017/1001, zatytułowany „Jurysdykcja oraz postępowanie w przypadku powództw odnoszących się do unijnych znaków towarowych”, obejmuje jego art. 122–135.
- 9 Artykuł 122 tego rozporządzenia, zatytułowany „Stosowanie przepisów prawa Unii w sprawie jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych”, stanowi w ust. 1 i 2:

„1. Jeżeli niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, przepisy prawa Unii w sprawie jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych stosują się do postępowań odnoszących się do unijnych znaków towarowych oraz zgłoszeń unijnych znaków towarowych, jak również do postępowań odnoszących się do jednoczesnych i kolejnych powództw na podstawie unijnych znaków towarowych i krajowych znaków towarowych.

2. W przypadku postępowań w odniesieniu do powództw i roszczeń określonych w art. 124:

- a) art. 4, art. 6, art. 7 pkt 1, 2, 3 i 5 oraz art. 35 rozporządzenia [nr 1215/2012] nie stosuje się;
- b) art. 25 i 26 rozporządzenia [nr 1215/2012] stosuje się z zastrzeżeniem ograniczeń przewidzianych w art. 125 ust. 4 niniejszego rozporządzenia;

- c) postanowienia rozdziału II rozporządzenia [nr 1215/2012], które stosuje się do osób zamieszkałych w państwie członkowskim, stosuje się także do osób, które nie mają miejsca zamieszkania w państwie członkowskim, ale które mają tam swoje przedsiębiorstwo”.
- 10 Artykuł 124 rozporządzenia 2017/1001, zatytułowany „Jurysdykcja w sprawach naruszenia i ważności”, stanowi:
- „Sądy w sprawach unijnych znaków towarowych mają wyłączną właściwość:
- a) w przypadku wszystkich powództw, których przedmiotem jest naruszenie oraz – jeżeli zezwala na to ustawodawstwo krajowe – w przypadku powództw dotyczących zagrożenia naruszenia, odnoszących się do unijnego znaku towarowego;

[...]”.

- 11 Artykuł 125 tego rozporządzenia, zatytułowany „Jurysdykcja międzynarodowa”, stanowi:

„1. Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia, jak również wszelkich przepisów rozporządzenia [nr 1215/2012] mających zastosowanie na mocy art. 122, postępowania w odniesieniu do powództw i roszczeń określonych w art. 124 toczą się przed sądami tego państwa członkowskiego, w którym pozwany ma miejsce zamieszkania/siedzibę, lub jeżeli nie ma on miejsca zamieszkania/siedziby w żadnym z państw członkowskich, w tym, w którym ma przedsiębiorstwo.

[...]

5. Postępowania w odniesieniu do powództw i roszczeń określonych w art. 124, z wyjątkiem powództw o stwierdzenie braku naruszenia unijnego znaku towarowego, mogą również toczyć się przed sądami państwa członkowskiego, w którym miało miejsce naruszenie lub wystąpiła groźba naruszenia lub w którym została dokonana czynność, o której mowa w art. 11 ust. 2”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 12 Advance Magazine Publishers, z siedzibą w Nowym Jorku (Stany Zjednoczone), jest właścicielem kilku unijnych znaków towarowych zawierających element słowny „Vogue”, przy czym spółka ta twierdzi, że są to znaki towarowe cieszące się renomą.
- 13 Beverage City Polska jest spółką prawa polskiego z siedzibą w Krakowie (Polska). Spółka produkuje napój energetyczny pod nazwą „Diamant Vogue”, a także zajmuje się jego promocją i dystrybucją. FE, będący członkiem zarządu spółki, również ma miejsce zamieszkania w Krakowie.
- 14 Beverage City & Lifestyle jest spółką prawa niemieckiego z siedzibą w Schorfheide w kraju związkowym Brandenburgia (Niemcy). Jej członek zarządu, MJ, ma miejsce zamieszkania w Niederkassel w kraju związkowym Nadrenia Północna-Westfalia (Niemcy). Spółka ta była związana z Beverage City Polska umową dystrybucji wyłącznej na terytorium Niemiec, na podstawie której kupowała od niej napój energetyczny wspomniany w poprzednim punkcie. Pomimo podobieństwa ich firm spółki nie należą do tej samej grupy.

- 15 Advance Magazine Publishers, uznając, że doszło do naruszeń jej prawa do znaków towarowych, wniosła przeciwko tym spółkom i odpowiednim członkom zarządów tych spółek powództwo do sądu właściwego w sprawach unijnych znaków towarowych dla kraju związkowego Nadrenii Północnej-Westfalii, mianowicie Landgericht Düsseldorf (sądu krajowego w Düsseldorfie, Niemcy), o zaprzestanie naruszenia na całym obszarze Unii, jak również o udzielenie informacji, przedstawienie ksiąg rachunkowych i ustalenie odpowiedzialności odszkodowawczej. W późniejszym czasie te dodatkowe roszczenia zostały ograniczone do czynów, które miały miejsce w Niemczech.
- 16 Landgericht Düsseldorf (sąd krajowy w Düsseldorfie) uwzględnił powództwo wniesione przez Advance Magazine Publishers, opierając swoją jurysdykcję międzynarodową na art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012 w odniesieniu do Beverage City Polska i FE. Uznał on, że zasady ustanowione przez Trybunał w wyroku z dnia 27 września 2017 r., Nintendo (C-24/16 i C-25/16, EU:C:2017:724) mają zastosowanie w sprawie w postępowaniu głównym.
- 17 Beverage City Polska i FE wnieśli apelację od wyroku Landgericht Düsseldorf (sądu krajowego w Düsseldorfie) do Oberlandesgericht Düsseldorf (wyższego sądu krajowego w Düsseldorfie, Niemcy).
- 18 Podnoszą oni brak jurysdykcji międzynarodowej sądów niemieckich do rozpoznania powództwa wytoczonego przeciwko nim, podkreślając, że działali oni i dostarczali towary swoim klientom wyłącznie w Polsce. Ponadto wyrok z dnia 27 września 2017 r., Nintendo (C-24/16 i C-25/16, EU:C:2017:724) nie ma zastosowania do ich sytuacji, ponieważ między nimi z jednej strony a Beverage City & Lifestyle i MJ z drugiej strony nie istnieje istotne powiązanie.
- 19 Sąd odsyłający uważa, że jurysdykcja międzynarodowa sądów niemieckich do rozpoznania powództwa wytoczonego przeciwko Beverage City Polska i FE jest uzależniona od spełnienia przesłanki, zgodnie z którą, na podstawie art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012, pomiędzy powództwem tym a powództwem przeciwko MJ, uznanym za „pozwanego zakotwiczonego jurysdykcję”, musi istnieć tak ścisła więź, że pożądanym jest ich łączne rozpoznanie i rozstrzygnięcie w celu uniknięcia wydania w oddzielnych postępowaniach sprzecznych ze sobą orzeczeń.
- 20 Tymczasem w niniejszej sprawie, w przeciwieństwie do sprawy, w której zapadł wyrok z dnia 27 września 2017 r., Nintendo (C-24/16 i C-25/16, EU:C:2017:724), stosunek dostawy istniejący między Beverage City Polska a Beverage City & Lifestyle nie dotyczy pozwanego zakotwiczonego jurysdykcję, ponieważ został on pozwany jedynie jako przedstawiciel tej ostatniej spółki. Ponadto te dwie spółki nie należą do tej samej grupy spółek i działają każda na własną odpowiedzialność i niezależnie od siebie.
- 21 Sąd odsyłający zastanawia się jednak, czy istnienie umowy dystrybucji wyłącznej między Beverage City Polska a Beverage City & Lifestyle wystarcza do spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012, zważywszy, że sprawa w postępowaniu głównym dotyczy tych samych znaków towarowych i tych samych towarów.

- 22 W tych okolicznościach Oberlandesgericht Düsseldorf (wyższy sąd krajowy w Düsseldorfie) postanowił zawiesić postępowanie i przedstawić Trybunałowi następujące pytanie prejudycjalne:

„Czy między powództwami istnieje »tak ścisła więź«, że pożądane jest ich łączne rozpoznanie i rozstrzygnięcie w celu uniknięcia wydania sprzecznych ze sobą orzeczeń w rozumieniu art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012, gdy w ramach powództwa o naruszenie unijnego znaku towarowego powiązanie polega na tym, że pozwany z siedzibą w jednym państwie członkowskim (tutaj: w [Rzeczypospolitej Polskiej]), który dostarczył towary naruszające unijny znak towarowy pozwanemu z siedzibą w innym państwie członkowskim (tutaj: w [Republice Federalnej Niemiec]), którego przedstawiciel ustawowy, również pozwany jako naruszający znak, jest pozwanym »zakotwiczącym jurysdykcję«, jeżeli strony łączy jedynie zwykły stosunek dostawy i nie istnieje żadne inne wykraczające poza ten stosunek dostawy powiązanie prawne lub faktyczne?».

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 23 Poprzez swoje pytanie prejudycjalne sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że kilku pozwanych mających, każdy z nich, miejsce zamieszkania lub siedzibę w różnych państwach członkowskich może zostać pozwanych przed sąd miejsca zamieszkania lub siedziby jednego z nich, do którego to sądu zostały wniesione przez właściciela unijnego znaku towarowego, w ramach powództwa o stwierdzenie naruszenia, roszczenia przeciwko wszystkim tym pozwany, jeżeli zarzuca się im przedmiotowo identyczne naruszenie praw do tego znaku towarowego popełnione przez każdego z nich, w przypadku gdy pozwani ci są związani umową dystrybucji wyłącznej.
- 24 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 125 ust. 1 rozporządzenia 2017/1001 powództwa o naruszenie takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym toczą się przed sądami tego państwa członkowskiego, w którym pozwany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę, lub jeżeli nie ma on miejsca zamieszkania lub siedziby w żadnym z państw członkowskich – w tym, w którym ma przedsiębiorstwo, „[z] zastrzeżeniem przepisów [tego] rozporządzenia, jak również wszelkich przepisów rozporządzenia [nr 1215/2012] mających zastosowanie na mocy art. 122” tego pierwszego rozporządzenia.
- 25 Artykuł 122 ust. 1 rozporządzenia 2017/1001 uściśla, że „[j]eżeli niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, przepisy prawa Unii w sprawie jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych stosują się do postępowań odnoszących się do unijnych znaków towarowych oraz zgłoszeń unijnych znaków towarowych, jak również do postępowań odnoszących się do jednoczesnych i kolejnych powództw na podstawie unijnych znaków towarowych i krajowych znaków towarowych”. Ponadto art. 122 ust. 2 wymienia przepisy rozporządzenia nr 1215/2012, które nie mają zastosowania lub mają zastosowanie jedynie pod pewnymi warunkami do postępowań wynikających między innymi z powództwa o stwierdzenie naruszenia prawa do znaku.
- 26 Zatem, skoro art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012 nie znajduje się wśród tych przepisów, ma on zastosowanie do powództw o stwierdzenie naruszenia odnoszących się do unijnych znaków towarowych.

- 27 W szczególności przepis ten stanowi, że jeżeli pozywa się łącznie kilka osób, osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może zostać pozwana również przed sąd miejsca, w którym ma miejsce zamieszkania jeden z pozwanych, o ile między sprawami istnieje tak ścisła więź, że pożądane jest ich łączne rozpoznanie i rozstrzygnięcie w celu uniknięcia wydania w oddzielnych postępowaniach sprzecznych ze sobą orzeczeń.
- 28 Aby orzeczenia były uznane za sprzeczne ze sobą, nie wystarczy samo istnienie rozbieżności w rozstrzygnięciu sporów, ale rozbieżności te muszą również występować w odniesieniu do tego samego stanu faktycznego i prawnego (zob. analogicznie wyrok z dnia 27 września 2017 r., Nintendo, C-24/16 i C-25/16, EU:C:2017:724, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 29 Co się tyczy w pierwszej kolejności przesłanki dotyczącej istnienia tego samego stanu prawnego, Trybunał orzekł w sprawie o podnoszone naruszenie praw ze wzorów wspólnotowych, że przesłanka ta jest spełniona, w przypadku gdy skarżący zmierza do ochrony wyłącznego prawa do używania takich wzorów wspólnotowych, ustanowionego w prawie Unii i wywołującego te same skutki na całym terytorium Unii, przy czym różne podstawy prawne w prawie krajowym dla roszczeń dotyczących tej ochrony nie mają wpływu na ocenę ryzyka wydania sprzecznych ze sobą orzeczeń (zob. analogicznie wyrok z dnia 27 września 2017 r., Nintendo, C-24/16 i C-25/16, EU:C:2017:724, pkt 46–49 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 30 Co się tyczy unijnego znaku towarowego, należy przypomnieć, po pierwsze, że prawo wyłączne jest przyznawane właścicielowi takiego znaku towarowego wskutek jego rejestracji zgodnie z art. 9 rozporządzenia 2017/1001, a po drugie, że zgodnie z art. 1 ust. 2 tego rozporządzenia unijny znak towarowy wywołuje ten sam skutek w całej Unii. Z wyłącznego prawa przyznanego właścicielowi unijnego znaku towarowego wynika zatem, że może on zakazać wszelkim osobom trzecim używania go bez jego zgody i że może chronić go poprzez wniesienie powództwa o stwierdzenie naruszenia.
- 31 W niniejszej sprawie z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że powództwo o stwierdzenie naruszenia wniesione przez Advance Magazine Publishers ma na celu ochronę przysługującego tej spółce prawa wyłącznego do unijnych znaków towarowych, w związku z czym przesłanka dotycząca istnienia tego samego stanu prawnego wydaje się spełniona, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego.
- 32 Co się tyczy, w drugiej kolejności, przesłanki dotyczącej istnienia tego samego stanu faktycznego, z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że Beverage City & Lifestyle i Beverage City Polska nie należą do tej samej grupy, pomimo podobieństwa ich firm i podpisanej między nimi umowy dystrybucji wyłącznej. Ponadto sąd odsyłający podkreśla brak relacji między z jednej strony Beverage City Polska i FE, a z drugiej strony pozwanym „zakotwiczącym jurysdykcję”, czyli członkiem zarządu Beverage City & Lifestyle, mającym miejsce zamieszkania w Niemczech, nawet jeśli temu członkowi zarządu również zarzuca się dokonanie naruszeń.
- 33 W związku z tym sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy w tych okolicznościach istnienie umowy dystrybucji wyłącznej stanowi okoliczność wystarczającą dla stwierdzenia istnienia tego samego stanu faktycznego do celów stosowania art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012.
- 34 W tym względzie cel zasady jurysdykcyjnej, o której mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, zgodnie z motywami 16 i 21 tego rozporządzenia, odpowiada trosce o interes prawidłowego wymiaru sprawiedliwości, o unikanie tak dalece, jak jest to tylko możliwe,

równoległych postępowań i tym samym o unikanie wydania w oddzielnych postępowaniach sprzecznych ze sobą orzeczeń (zob. analogicznie wyrok z dnia 12 lipca 2012 r., Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, pkt 19).

- 35 Tej zasadzie jurysdykcji specjalnej, jako że uchyła ona zasadę jurysdykcji miejsca zamieszkania pozwanego określoną w art. 4 rozporządzenia nr 1215/2012, należy nadawać wykładnię ścisłą, niewykraczającą poza przypadki wyraźnie przewidziane we wspomnianym rozporządzeniu (zob. podobnie wyrok z dnia 12 lipca 2012 r., Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, pkt 21).
- 36 W tym względzie Trybunał orzekł, że w celu dokonania oceny istnienia ścisłej więzi między poszczególnymi roszczeniami wysuniętymi przed sądem krajowym sąd ten jest zobowiązany do wzięcia w szczególności pod uwagę okoliczności, zgodnie z którą spółkom mającym siedziby w różnych państwach członkowskich, każdej z osobna, zarzuca się takie same czyny stanowiące naruszenie w odniesieniu tych samych towarów (zob. analogicznie wyrok z dnia 12 lipca 2012 r., Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, pkt 29).
- 37 Jak zauważył w istocie rzecznik generalny w pkt 48 i 60–65 opinii, istnienie więzi między danymi roszczeniami wynika przede wszystkim raczej z relacji istniejącej między wszystkimi popełnionymi naruszeniami niż z więzi organizacyjnych czy kapitałowych między zainteresowanymi spółkami. Podobnie w celu ustalenia istnienia tego samego stanu faktycznego szczególną uwagę należy zwrócić na charakter stosunków umownych istniejących między klientem a dostawcą.
- 38 W niniejszej sprawie sąd odsyłający zauważył, że Beverage City & Lifestyle była związana z Beverage City Polska umową dystrybucji wyłącznej napoju energetycznego „Diamant Vogue” na terenie Niemiec. Taki wyłączny stosunek umowny między tymi dwiema spółkami może sprawić, że możliwość uznania zarzucanych im czynów stanowiących naruszenie za oparte na tym samym stanie faktycznym będzie bardziej przewidywalna, co może uzasadniać jurysdykcję jednego sądu do orzekania w przedmiocie roszczeń skierowanych przeciwko wszystkim podmiotom, które popełniły te czyny.
- 39 Poza tym zarówno z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, jak i z odpowiedzi stron postępowania głównego na pytania zadane podczas rozprawy wynika, że o ścisłej współpracy między spółkami świadczy również prowadzenie dwóch witryn internetowych, których domeny należą do tylko jednego ze współpozwanym, przy czym za pośrednictwem tych witryn, przy użyciu odsyłaczy między nimi, prowadzona była sprzedaż towarów rozpatrywanych w postępowaniu głównym.
- 40 Okoliczność taka może nie tylko wzmocnić hipotezę dotyczącą istnienia więzi między roszczeniami Advance Magazine Publishers w sprawie o naruszenie, lecz również uwidoczniać przewidywalność obowiązku udzielenia odpowiedzi na zarzuty dotyczące naruszeń mających to samo źródło.
- 41 W konsekwencji stwierdzenie przez sąd krajowy, że rozpatrywane przez niego roszczenia są skierowane przeciwko różnym podmiotom, z których każdy przyczynił się do tego samego naruszenia prawa do unijnego znaku towarowego w ramach sekwencji naruszeń, może uzasadniać uznanie, że przesłanka dotycząca istnienia tego samego stanu faktycznego wydaje się spełniona w odniesieniu do jego jurysdykcji do orzekania w przedmiocie skierowanych przeciwko różnym

współpozwanym roszczeń dotyczących tych samych działań stanowiących naruszenie odnoszące się do tego samego unijnego znaku towarowego na podstawie art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012.

- 42 Do sądu odsyłającego będzie zatem należało dokonanie oceny identyczności istniejących stanów prawnych i faktycznych, z uwzględnieniem wszystkich istotnych okoliczności zawisłej przed nim sprawy, w odniesieniu do roszczeń skierowanych przeciwko różnym pozwanym.
- 43 Nie zmienia to faktu, że zasada ustanowiona w art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012 nie może być interpretowana w ten sposób, że może ona umożliwić powodowi wytoczenie powództwa przeciwko kilku pozwanym wyłącznie w celu wyłączenia jednego z tych pozwanych spod jurysdykcji sądów państwa, w którym ma on miejsce zamieszkania lub siedzibę, a tym samym obejścia zasady jurysdykcyjnej zawartej w tym przepisie poprzez stworzenie lub utrzymanie w sztuczny sposób przesłanek stosowania tego przepisu (zob. podobnie wyrok z dnia 21 maja 2015 r., CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, pkt 27–29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 44 Jednakże istnienie sytuacji, w której powód wytoczył powództwo przeciwko kilku pozwanym wyłącznie w celu wyłączenia jednego z nich spod jurysdykcji sądów państwa, w którym ma on miejsce zamieszkania lub siedzibę, jest wykluczone, jak orzekł już Trybunał, gdy istnieje ścisła więź między powództwami skierowanymi przeciwko każdemu z pozwanych w chwili ich wniesienia, to znaczy w sytuacji, gdy istnieje interes w ich łącznym rozpoznaniu i rozstrzygnięciu w celu uniknięcia wydania w oddzielnych postępowaniach sprzecznych ze sobą orzeczeń (zob. podobnie wyrok z dnia 11 października 2007 r., Freeport, C-98/06, EU:C:2007:595, pkt 52–54).
- 45 Do sądu, przed który wytoczono powództwo, należy zatem upewnienie się, że roszczenia skierowane wyłącznie przeciwko jednemu ze współpozwanym, którego miejsce zamieszkania lub siedziba uzasadnia jurysdykcję sądu, przed który wytoczono powództwo, nie mają na celu spełnienia w sposób sztuczny przesłanek stosowania art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012.
- 46 Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, na pytanie prejudycjalne należy odpowiedzieć, że art. 8 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że kilku pozwanych mających, każdy z nich, miejsce zamieszkania lub siedzibę w różnych państwach członkowskich może zostać pozwanych przed sąd miejsca zamieszkania lub siedziby jednego z nich, do którego to sądu zostały wniesione przez właściciela unijnego znaku towarowego, w ramach powództwa o stwierdzenie naruszenia, roszczenia przeciwko wszystkim tym pozwanym, jeżeli zarzuca się im przedmiotowo identyczne naruszenie praw do tego znaku towarowego popełnione przez każdego z nich, w przypadku gdy pozwani ci są związani umową dystrybucji wyłącznej.

W przedmiocie kosztów

- 47 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 8 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych

należy interpretować w ten sposób, że:

kilku pozwanych mających, każdy z nich, miejsce zamieszkania lub siedzibę w różnych państwach członkowskich może zostać pozwanych przed sąd miejsca zamieszkania lub siedziby jednego z nich, do którego to sądu zostały wniesione przez właściciela unijnego znaku towarowego, w ramach powództwa o stwierdzenie naruszenia, roszczenia przeciwko wszystkim tym pozwanym, jeżeli zarzuca się im przedmiotowo identyczne naruszenie praw do tego znaku towarowego popełnione przez każdego z nich, w przypadku gdy pozwani ci są związani umową dystrybucji wyłącznej.

Podpisy